

Advies Archeologische Monumentenzorg

Aan: Gemeente Geldrop-Mierlo
Dhr. H. Snijders

Datum: 1 april 2008

Van: Samenwerkingsverband Regio Eindhoven
Milieudienst
Dhr. drs. J. Schotten
Tel. 040-2594403
E-mail: J.Schotten@milieudienst.sre.nl

Onderwerp

Beoordeling rapport bureauonderzoek plangebied Spoorzone te Geldrop.

Gemeente

Geldrop-Mierlo

Plan

In het circa 3 ha grote plangebied Spoorzone te Geldrop is WOONINC. uit Eindhoven voornemens om zes twee aan twee gelegen appartementengebouwen en een aantal gestapelde terrasappartementen te realiseren. Onder of naast het complex wordt parkeergelegenheid gecreëerd. Ten behoeve van de realisatie van het plan moeten een parkeerterrein, een woning en een gedeelte van een voormalig rangeerterrein worden verplaatst.

Inleiding

Op 17-03-2008 ontvingen wij het conceptrapport van bovengenoemd onderzoek, getiteld *Archeologisch onderzoek plangebied Spoorzone te Geldrop. Archeologisch bureauonderzoek plangebied Spoorzone te Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo*, auteur J. J. G. Geraeds (Grontmij). In het onderstaande wordt een beoordeling van dit rapport gegeven, evenals een advies omtrent de omgang met het aspect archeologie in relatie tot de verdere ontwikkeling van het plangebied. Hierbij moet worden opgemerkt dat, vooruitlopend op het advies, het PvE voor het vervolgonderzoek (archeologische begeleiding), reeds is beoordeeld.

Het plangebied is al geruime tijd gelegen in bebouwd gebied en is om die reden op de bodemkaart als niet gekarteerd weergegeven. Om dezelfde reden wordt op de Cultuurhistorische Waarden Kaart (CHW) van de provincie Noord-Brabant aan het plangebied geen waarde toegekend. Uit extrapolatie van de wel geologisch, geomorfologisch en bodemkundig gekarteerde omgeving kan worden afgeleid dat het plangebied behoort tot een gebied met dekzandruggen en dat er waarschijnlijk hoge zwarte enkeerdgronden in leemarm en zwak lemig fijn zand (grondwatertrap V) en/of veldpodzolgronden in lemig fijn zand (grondwatertrap V) voorkomen. Binnen het plangebied zijn geen bekende archeologische waarden voorhanden. De archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart van de gemeente Geldrop-Mierlo geeft voor het plangebied een middelhoge verwachting voor het aantreffen van archeologische waarden uit het Neolithicum tot en met de Late Middeleeuwen en een lage verwachting voor vindplaatsen uit het Paleo- en Mesolithicum. Het plangebied werd oorspronkelijk van oost naar west door een beek doorsneden; waarschijnlijk ten behoeve van de aanleg van de spoorlijn is deze beek verlegd en overkluisd. Ten noorden van de beekloop is een deel van het plangebied afgegraven, ten behoeve van de ophoging van de spoorlijn. Mogelijk is ook het terreingedeelte ten

zuiden van de beek opgehoogd. Uit informatie van heemkundekring De Heerlijkheid Heeze-Leende-Zesgehuchten blijkt dat ten zuiden van het plangebied de mogelijkheid bestaat op het aantreffen van middeleeuwse bewoningsresten. Uit het gebied met esdekken ten noorden van de beek zijn vindplaatsen uit de Late Prehistorie bekend. Een in 1999 uitgevoerd verkennend bodemonderzoek door middel van (merendeels ondiepe) boringen doet vermoeden dat het bodemprofiel in ieder geval plaatselijk is verstoord. De diepere boringen (2 tot 5 m onder maaiveld) geven aan dat het waarschijnlijk ongestoorde dekzand zich op 0,5 tot 1,5 m onder het maaiveld bevindt. De meeste ondiepe boringen (tot 50 cm onder het maaiveld) laten bruin puin- en kolengruishoudend zand zien, hetgeen kan wijzen op een ophoging. Geconcludeerd wordt dat er binnen het plangebied geen archeologische waarden bekend zijn en dat het een lage verwachtingswaarde heeft voor vindplaatsen uit de Vroege Prehistorie en een middelhoge waarde voor resten uit de Late Prehistorie, de Romeinse tijd, de Middeleeuwen en de Nieuwe tijd. Vanwege de ligging van het plangebied in een bebouwde zone en de aanwezigheid van fysieke belemmeringen voor karterend en waarderend veldonderzoek zijn aard en gaafheid van de bodem onbekend. De combinatie van de archeologische verwachting en de onzekerheid met betrekking tot de bodemopbouw leidt tot de aanbeveling om in het plangebied een archeologische begeleiding uit te voeren.

Opmerkingen:

- blz. 3: het is de gemeente Geldrop-Mierlo en niet Geldrop. Dit moet ook elders in het rapport worden gewijzigd.
- blz. 7 bovenaan: is het stukje over de opgravingsbevoegdheid van Grontmij actueel gezien de nieuwe opgravingsvergunningen die onlangs zijn verleend ? Checken.
- blz. 9, 2.1 Doel en methode: is ook gebruik gemaakt van het AHN ?
- blz. 11, historische situatie, laatste regel: bedoeld wordt de 'oudst bekende' of 'vroeg 19de-eeuwse' Kadasterkaart.
- blz. 12, bovenaan: heeft de beek die door het plangebied stroomde ook een naam en zo ja welke ?
- blz. 12, midden: de spoorlijn stamt uit 1913 (zie volgende opmerking) en i.p.v. 'uit 1900' kun je beter spreken van 'de vroege 20ste eeuw'.
- blz. 12, Afb. 4: de paarse omkadering van het plangebied lijkt door de kleurkeuze te veel op de wegen en valt daardoor weg. Verder kan in het bijschrift beter staan dat het uitsnede is van de kaart uit de 'vroeg 20ste eeuw' in plaats van 'uit circa 1900', aangezien de spoorlijn uit 1913 stamt (info Hans Snijders, gem. Geldrop-Mierlo).
- blz. 13, bovenaan: de redenatie dat het gebouw binnen het plangebied waarschijnlijk uit de 19de eeuw stamt, omdat het niet op de kadastrale kaart uit 1811-1832 staat is vreemd. Er kan beter worden gezegd dat het waarschijnlijk uit de latere (2de helft van de) 19de of vroege 20ste eeuw stamt.
- blz. 20, 2.3 Verwachtingsmodel: er wordt algemeen verwezen naar de NOaA, maar de nummers van de relevante hoofdstukken moeten worden genoemd.
- blz. 22, eerste zin: als er na de Romeinse tijd het bos vrijwel overal was geregenereerd, dan kan de aanwezigheid daarvan nauwelijks een factor zijn geweest voor locatiekeuze, aangezien het overal was !
- idem, midden: de bronvermelding ontbreekt voor de constatering dat er in de dorpskernen 'weinig ambachtelijke kuilen' worden aangetroffen, er slechts een 'vage erfindeling' is en dat er 'weinig aardewerk wordt gevonden en alleen inheemse planten'. Deze uitspraken behoeven toelichting.

-idem, onderaan: de uitspraak dat het 19de-eeuwse cultuurlandschap niet als 'ingang is te beschouwen op het middeleeuwse bewoningspatroon' is iets te sterk. Je kunt het zeker niet zonder meer erg ver terugprojecteren, maar het biedt wel degelijk aanknopingspunten voor onderzoek naar landschap en bewoning in de Middeleeuwen. Overigens wordt deze kanttekening verderop in het rapport ook geplaatst (blz. 24 onderaan).

-idem, noot 12: de vermelde literatuur staat niet in de literatuurlijst; hetzelfde geldt voor noot 9–11. Er lijkt een pagina van de literatuurlijst te zijn weggefallen.

-blz. 24, Verwachtingsmodel, alinea boven het midden: de middelhoge trefkans voor de Middeleeuwen geldt niet 'vanwege het historische kaartmateriaal', maar is gebaseerd op ... of iets in die geest.

-blz. 26, 3.1 Conclusie, derde alinea: bij het 'verkennend booronderzoek' expliciet vermelden dat het ging om een eerder uitgevoerd verkennend bodemonderzoek. Anders kan het de suggestie wekken dat er in het kader van onderhavig onderzoek boringen zijn gedaan.

Advies

Met inachtneming van de hierboven gemaakte opmerkingen stemmen wij, gelet op de resultaten van het uitgevoerde archeologische bureauonderzoek, in met het advies, zoals dat is geformuleerd in het rapport *Archeologisch onderzoek plangebied Spoorzone te Geldrop. Archeologisch bureauonderzoek plangebied Spoorzone te Geldrop, gemeente Geldrop-Mierlo*, auteur J. J. G. Geraeds (Grontmij). Wij adviseren om de opmerkingen zo spoedig mogelijk in een aangepast rapport te verwerken. Zoals hierboven vermeld is vooruitlopend op dit advies en het selectiebesluit voor het plangebied het Programma van Eisen voor de geadviseerde archeologische begeleiding reeds door ons beoordeeld.